

Ohjeita S2- ylioppilaskokeeseen

Yleisohjeita

- Lue kokeen ohjeet ja tehtävänannot huolellisesti ja noudata niitä.
- Kokeen tekeminen kannattaa aloittaa kuuntelemisen tehtäväkokonaisuudesta.
- Jokaisen tehtävän yhteydessä on vastausohjeet. Tehtävänannossa määritellään vastauksen pituus. Se lasketaan merkkeinä. Niihin ei lasketa välilyöntejä eikä rivinvaihtoja. Koejärjestelmä laskee vastauksen merkkimäärän, mutta ei rajoita sitä automaattisesti. Jos vastaus on liian pitkä tai liian lyhyt, siitä voidaan vähentää pisteitä.

Kokeen tehtäväkokonaisuudet

- Kuunteleminen
- Lukutaito
- Kirjoitustaito

Kuuntelemisen tehtäväkokonaisuus

- Tehtäväkokonaisuus mittaa kykyä ymmärtää puhuttua kieltä ja vastata kuulemansa perusteella erilaisiin tehtäviin.
- Tehtävät voivat olla monivalintatehtäviä, avoimia kysymyksiä tai erilaisia reagointi- tai tiivistämistehtäviä.
- Kuuntelemisen tehtäväkokonaisuudessa on audioaineistojen lisäksi yleensä myös videoita.
- Osan teksteistä voi kuunnella useampaan kertaan, osan vain kerran.

Ohjeita kuuntelutehtävien tekemiseen

Kuuntelun monivalintatehtävät

1. Lue tehtävän aihe ja kysymykset.
2. Kuuntele äänite kokonaan. Keskity kuuntelemiseen.
3. Kuuntele äänite uudelleen jaksoittain. Lue aina jaksoon liittyvä kysymys/ liittyvät kysymykset uudelleen ennen kuuntelemista. Kuuntele jakso ja vastaa sen kysymykseen/ kysymyksiin.

HUOMAA: Et voi kelata tai pysäyttää äänitettä itse. Älä jää turhaan miettimään vieraita sanoja, sillä niiden merkitys selviää ehkä myöhemmin. Älä vaihda kokeen jälkeen tarkistusvaiheessa vaihtoehtoja, koska äänitettä ei voi enää kuunnella uudestaan.

Kuuntelun avoimet kysymykset

1. Lue huolellisesti, mitä tehtävässä kysytään ja vastaa vain siihen.
2. Vastaa kysymyksiin suomeksi omin sanoin. Kirjoita kokonaisia virkkeitä. Noudata annettua merkkimäärää.
3. Yleensä vastaukseen ei riitä vain yksi asia. Erityisesti kysymyksen monikkomuoto (mitkä asiat, millaiset asiat) viittaa siihen, että vaaditaan useampi asia, mutta myös muulloin kannattaa tutkia, sanotaanko tekstissä useampi asia, joka liittyy kysymykseen.
4. Vastaa kysymyksen molempiin puoliin, jos se on kaksiosainen. Esimerkki: ”Mitä ja miten?”

Videotehtävät

Voit katsoa videon niin monta kertaa kuin haluat. Voit myös pysäyttää videon ja kelata sitä eteen- tai taaksepäin.

Videotehtävien kysymykset ovat avoimia.

Lukutaidon tehtäväkokonaisuus

- Tehtäväkokonaisuus mittaa kykyä ymmärtää kirjoitettua kieltä ja vastata luetun perusteella erilaisiin tehtäviin.
- Vastaukset kirjoitetaan suomeksi.
- Lukutaidon tehtävät ovat avoimia kysymyksiä.

Ohjeita lukutaidon tehtävien tekemiseen

A. ENNAKOI eli mieti, mitä tiedät aiheesta ennestään.

B. LUE vaiheittain.

SILMÄILE ja luo sillä tavalla kokonaiskuva tekstistä.

1. Mikä on tekstin otsikko?
2. Mitä ingressissä sanotaan?
3. Silmäile tekstiä, katso kuvia ja lue kuvatekstit.
4. Tutki väliotsikoita, jos niitä on, tai kappaleiden alkuja sekä lihavoituja sanoja.
5. Lue tekstin alkuosa.
6. Mieti, mitä tässä vaiheessa tiedät tekstistä. Mitä asiaa siinä käsitellään?

LUE teksti kokonaan. Voit pysähtyä jokaisen kappaleen jälkeen ja tiivistää sen pääajatuksen esimerkiksi yhteen virkkeeseen.

C. VASTAA

Tutki huolellisesti tehtävänannot.

- Mitä kysytään?
- Mistä vastaus löytyy? (Tekstistä, kuvatekstistä, kaaviosta, diagrammista?)

Etsi vastaukset tekstistä.

- vastaukset voivat liittyä tiettyyn tekstin kohtaan
- joskus vastauksen pohjana pitää käyttää koko tekstiä

Kirjoita vastaukset.

- Kirjoita jokaiseen vastaukseen 100–350 merkkiä.
- Älä kopioi vastauksia suoraan tekstistä vaan kirjoita ne omin sanoin. Tämä mittaa, että todella ymmärrät, mitä teksti sanoo asiasta.
- Käytä yleiskieltä ja asiatyyliä.
- Kirjoita kokonaisia lauseita ja virkkeitä. Muista isot alkukirjaimet ja pisteet!
- Vastaus ei saa olla luettelo!

Kirjoitustaidon tehtäväkokonaisuus

- Kirjoitustaidon tehtäväkokonaisuudessa on kaksi osaa: lyhyt kirjoitustehtävä ja kirjoitelma.
- Niissä arvioidaan opiskelijan kykyä tuottaa itsenäisesti tekstiä ja ilmaista suomeksi ajatuksiaan.

Lyhyt kirjoitustehtävä

- Lyhyt kirjoitustehtävä mittaa, miten kokelas pystyy reagoimaan viestiin ja ottamaan huomioon sen piirteet ja vaatimukset omassa viestissään.
- Lyhyt kirjoitustehtävä voi olla esimerkiksi aineistoon liittyvä kommentti, sähköpostiviesti, blogiteksti tai muu arkielämän viesti. Tehtävässä on yksi tehtävänanto.
- Pituus on 500–800 merkkiä ilman välilyöntejä ja rivinvaihtoja.

Ohjeita lyhyen kirjoitustehtävän kirjoittamiseen

- Selvitä tehtävänannosta viestintätilanne, vastaanottaja, muodollisuusaste ja kielen muoto (kirjakieli/ puhekieli)
- Suunnittele rakenne.
- Kiinnitä huomiota sisältöön: pyydettyjen asioiden täytyy olla tekstissä
- Kirjoita teksti ohjeiden mukaan. Esimerkiksi kommentissa esitetään omin sanoin oma näkemys tai mielipide pohjatekstissä esitetystä asiasta ja perustellaan se.
- Tarkista, että olet noudattanut tehtävänantoa.
- Tarkista myös rakenne, sisältö ja kieli.

Kirjoitelma

- Kirjoitelma mittaa kykyä tuottaa itsenäinen ja yhtenäinen teksti annetusta aiheesta ja kykyä ilmaista ajatuksia suomeksi.
- Kirjoitelman sisällön on vastattava tehtävänantoa. Jos tehtävään liittyy aineisto, tehtävänannossa tarkennetaan, miten aineistoa käytetään.
- Kirjoitelmaosiossa on viidestä kymmeneen tehtävänantoa, ja niistä valitaan yksi.
- Osassa tehtävistä on valmis otsikko, osassa pitää itse keksiä kirjoitelmalle tehtävänannon mukainen otsikko.
- Aineistopohjaisten kirjoitelmien pohjatekstit voivat olla esimerkiksi kirjoitettuja tekstejä, kuvia, videoita, äänitteitä tai näiden yhdistelmiä.
- Kirjoitelman pituus on 1 800–2 300 merkkiä ilman välilyöntejä ja rivinvaihtoja.

Ohjeita kirjoitelman kirjoittamiseen

- Valitse aihe.
- Analysoi tarkkaan tehtävänanto: mitä käsketään tehdä?
- Jos tehtävässä on aineisto, lue se huolellisesti.
- Suunnittele kirjoitelmasi sisältöä esim. miellekartan avulla.
- Suunnittele tekstisi rakenne.

- Kirjoita tekstiisi aloitus.
- Esittele pohjateksti, jos kirjoitelmassa täytyy käyttää aineistoa.
- Viittaa pohjatekstiin aina, kun käytät sitä.
- Jaa tekstisi kappaleisiin.
- Kirjoita tekstiisi tehokas ja hallittu lopetus.
- Keksi tekstillesi otsikko, jos tehtävänannossa ei ole annettu valmista otsikkoa.